

ਸੁਮਤਿ ਦਇਆਲ NONE

V. NONE

ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੈਂਗਲੋਰ

ਮਾਰਚ 28, 1995

[ਐਸ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਬੀ.ਐਲ. ਹੰਸਰੀਆ ਅਤੇ ਸੁਜਾਤਾ ਵੀ. ਮਨੋਹਰ ਜੇ.ਜੇ.]

ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਐਸ.68—ਦੋੜਾਂ ਤੋਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ—ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ—ਦਾਅਵਾ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾ-ਅਸਲੀ ਵਜੋਂ ਰੱਦ—ਫੈਸਲਾ ਜਾਇਜ਼।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੈਂਗਲੋਰ ਵਿੱਚ ਕਲਾ ਟੁਕੜਿਆਂ, ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਲਾਂ 1971-72 ਅਤੇ 1972-73 ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੈਂਗਲੋਰ, ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਟਰਫ ਕਲੱਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਜੈਕਪਾਟਸ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਬਲ ਇਵੈਂਟਸ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਕੇ 3,11,831 ਅਤੇ 93,500 ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂੰਜੀ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ। ਉਸ ਨੇ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇੱਕ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 27,829 ਅਤੇ 3,827 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਸਹੁੰ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਸਹੁੰ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 3,11,831 ਅਤੇ 93,500 ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਦੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਗੁਪਤ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੋ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ 1970-71 ਅਤੇ 1971-72 ਦੀਆਂ ਖਿੱਚਾਈਆਂ ਜੈਕਪਾਟ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਦੋੜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਜੋੜ ਉਚਿਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਕੋਲ ਦੋੜ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 16 ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਦੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਜਿੱਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਖਰਚੇ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੈਂਗਲੋਰ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਦੋੜਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੋਰ ਉਸ ਨੇ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਲ 1970-71 ਲਈ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 76,681 ਦੀ ਰਕਮ ਜਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।

ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ) ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ 1971-72 ਅਤੇ 1972-73 ਦੇ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 1970-71 ਦੀ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ।

ਫੈਸਲਾ: 1. ਇਹ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵਿਭਾਗ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸਿੰਗ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਸੀਦ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਛੋਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰਿਮਿਸੇਟੀ ਸੀਤਾਰਾਮੰਮਾ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਏ.ਪੀ., (1965) 57 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 532, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2. ਪਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਲਈ ਅਸੈਸੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਕਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਸੈਸੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਅਤੇ ਸਰੋਤ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ, ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਸੈਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਪੈਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਬੂਤ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਰਸੀਦ ਸੀ। ਅਸੈਸੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੇਤੁਕਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਸ਼੍ਰੀਲੇਖਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1963) 49 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 112, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

3. ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੇਸ ਕਲੱਬਾਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿੱਤੂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਰੇਸਾਂ ਤੋਂ ਜਿੱਤਾਂ ਸਨ। ਜੇ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਣ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੇਰੇ, (1971) 82 ITR 540, ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

4. ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਹੀ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਰਕਮ ਉਸ ਦੀ ਰੇਸਾਂ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਹੈ, ਅਸਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰੇ ਗਏ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਬੇਤੁਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਰਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਹੈ, ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5. ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੇ ਜੇਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਟਿਕਟ ਸੀ ਜੋ ਰੇਸ ਕਲੱਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਸਡ ਚੈੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਨੇ ਉਸ ਗਲਤ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਜੋ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 1972 ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਾਟਰੀਆਂ, ਕ੍ਰਾਸ-ਵਰਡ ਪਜ਼ਲਾਂ, ਰੇਸਾਂ, ਆਦਿ ਤੋਂ ਜਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰ ਛੇਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਿਕਟਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ ਐਸਾ ਹੈ, ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਟਿਕਟ ਦੀ ਖਰੀਦ ਬਾਰੇ ਸੌਦਾ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਬਾਰੇ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ। ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁੰ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਟਿਕਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ : ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1344-45 ਦੇ 1977.

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ 24.2.77 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਜੇ A.No. 12/1/76-IT ਵਿੱਚ ਹੈ।
ਬੀ.ਕੇ. ਮੇਹਤਾ, ਐਚ.ਐਸ. ਪਰਿਹਾਰ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਸ. ਪਰਿਹਾਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਜੇ. ਰਾਮਾਮੂਰਤੀ, ਵਾਈ.ਪੀ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਮਿਸ ਐ. ਸੁਭਾਸ਼ਿਨੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬੀ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਐਸ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾਰੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸੈਸੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ 'ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਵੱਲੋਂ 24 ਫਰਵਰੀ, 1977 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਕਲਣ ਸਾਲ 1971-72 ਅਤੇ 1972-73 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਗਲੋਰ ਵਿੱਚ ਕਲਾ ਟੁਕੜੇ, ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰੀ ਹੈ। ਆਕਲਣ ਸਾਲ 1971-72 ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੈਂਗਲੋਰ, ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਟਰਫ ਕਲੱਬਾਂ ਵਿੱਚ ਜੈਕਪਾਟਸ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਬਲ ਇਵੈਂਟਸ ਵਿੱਚ ਦੌੜਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁੱਲ 3,11,831 ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਰਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਧਨ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 27 ਮਾਰਚ, 1972 ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇਕ ਰਿਟਰਨ ਭਰਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ 27,829 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 6 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੱਗੇ ਇਕ ਸਹੂਮਤ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 27 ਮਾਰਚ, 1974 ਨੂੰ ਇਕ ਆਕਲਣ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 3,11,831 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੌੜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਆਕਲਿਤ ਕੀਤਾ। ਆਕਲਣ ਸਾਲ 1972-73 ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੈਂਗਲੋਰ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਦੇ ਜੈਕਪਾਟਸ ਵਿੱਚ ਦੌੜਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 93,500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਸੀਦਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਧਨ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 3 ਫਰਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਇਕ ਰਿਟਰਨ ਭਰਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ 3,72,829 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਕਲਣ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 31 ਅਗਸਤ, 1974 ਨੂੰ 93,500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਕਲਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦੋਹਾਂ ਆਕਲਣ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 12 ਦਸੰਬਰ, 1975 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਕਲਣ ਸਾਲ 1971-72 ਲਈ 3,11,831 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਆਕਲਣ ਸਾਲ 1972-73 ਲਈ 93,500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 245M(2) ਅਧੀਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ 6 ਅਗਸਤ, 1976 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 1970-71 ਅਤੇ 1971-72 ਦੇ ਖਾਕੇ ਜੈਕਪਾਟ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਦੌੜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ, ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਬਿਨਾਂ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 29 ਜਨਵਰੀ, 1977 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਅਣਖੁਲ੍ਹੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੇਸ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 16 ਮੈਕਿਆਂ 'ਤੇ ਰੇਸਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸਿਸਟਮੈਟਿਕ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ' ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੈਂਗਲੋਰ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਰੇਸਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਲ 1970-71 ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਿਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 74,681 ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਦੁਆਰਾ ਕਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਾਮਲਾ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਮਿਤੀ 24 ਫਰਵਰੀ, 1977 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰ [ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਚੰਦਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ] ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਲ 1971-72 ਅਤੇ 1972-73 ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਪਰ ਧਾਰਾ 245-E ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ 1970-71 ਦਾ ਅਸੈਸਮੈਂਟ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਰ ਲਗਾਏ ਰੇਸ ਜਿੱਤਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਾਲੇ 74,681 ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਟੈਕਸ 'ਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 1970-71 ਦਾ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣਾ 1971-72 ਅਤੇ 1972-73 ਦੇ ਅਸੈਸਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸ੍ਰੀ ਸੀ.ਸੀ. ਗਣਪਤੀ, ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਕੇ. ਮਹਿਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਿਧ ਰੇਸ ਕਲੱਬਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਕਤ ਰਕਮਾਂ ਰੇਸਾਂ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ 'ਤੇ ਬੋਝ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਿਖਾਏ ਕਿ ਉਕਤ ਰਕਮਾਂ ਰੇਸਾਂ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਮਹਿਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਉਕਤ ਬੋਝ ਨੂੰ ਉਤਾਰਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਬਹੁਮਤੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਲਈ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸੱਚ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਹਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ, ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਮਿਸੇਟੀ ਸੀਤਾਰਾਮੰਮਾ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਏ.ਪੀ., (1965) 57 ITR 532; ਸ਼੍ਰੀਲਕਾ ਬੈਨਰਜੀ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਿਹਾਰ & ਓਰਸ., (1963) 49 ITR 112; ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਉੜੀਸਾ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ., (1986) 159 ITR 78। ਸ੍ਰੀ ਜੇ. ਰਾਮਾਮੂਰਤੀ ਰੈਵੇਨਿਊ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਸਲਾਂ ਤੋਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਦੂਜੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸਿੰਗ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਵਿਭਾਗ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਰਸੀਦ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਰਦਾਤਾ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। [ਦੇਖੋ : ਪਰਿਮਿਸੇਟੀ ਸੀਤਾਰਾਮੰਮਾ (ਉੱਪਰ) ਪੰਨਾ 536 ਤੇ]। ਪਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਕਮ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਕਰਦਾਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਪੈਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਰਸੀਦ ਸੀ। ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੇਤੁਕਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। [ਦੇਖੋ : ਸ਼੍ਰੀਲਕਾ ਬੈਨਰਜੀ (ਉੱਪਰ) ਪੰਨਾ 120 ਤੇ]

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕੈਪਿਟਲ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਉਸਦੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰੇਸਾਂ ਤੋਂ ਹਨ। ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸਹੁੰ ਬਿਆਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 6 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ

ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੇਸ ਕਲੱਬਾਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿੱਤੂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਕਮਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਰੇਸਾਂ ਤੋਂ ਜਿੱਤਾਂ ਸਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨੂੰ ਅਸਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਤ ਨੂੰ ਅਸਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਤ ਅਸਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਣ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੇਖੋ: ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੇਰੇ, (1971) 82 ITR 540, ਪੰਨਾ ਨੰ. 545, 547।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਲਲੇਖਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ (ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਐਨ. ਵਾਂਚੂ, ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੇਠ) ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(24) ਵਿੱਚ "ਆਮਦਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1972 ਤੋਂ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1972 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਲਾਟਰੀਆਂ, ਕ੍ਰਾਸ ਵਰਡ ਪਹੋਲੀਆਂ, ਰੇਸਾਂ ਸਮੇਤ ਘੋੜਾ ਰੇਸਾਂ, ਕਾਰਡ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਖੇਡਾਂ ਜਾਂ ਜੂਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਜਾਂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਜਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸੋਧ ਦਾ ਅਧਾਰਭੂਤ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਕਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨੇ "ਕਾਲੇ" ਧਨ ਨੂੰ "ਚਿੱਟੇ" ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਕਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ 1971-72 ਅਤੇ 1972-73 ਦੌਰਾਨ ਉਪਲਬਧ ਸੀ।

ਸਾਲ 1970-71 (ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1971-72 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ) 6 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1970 ਤੋਂ 20 ਮਾਰਚ, 1971 ਤੱਕ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘੋੜਾ ਰੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 3,11,831 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 13 ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਜਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਜਿੱਤਾਂ ਜੈਕਪਾਟਸ ਤੋਂ ਅਤੇ 3 ਟ੍ਰੇਬਲ ਇਵੈਂਟਸ ਤੋਂ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਲ 1971-72 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2 ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਰੇਸਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਵਾਰ ਜਿੱਤਾਂ ਜੈਕਪਾਟ ਤੋਂ ਸਨ। 6 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਸਹੁੰ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 1969 ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਰੇਸਾਂ ਲਈ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜੈਕਪਾਟ 12 ਦਸੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਜਿੱਤਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰੇਸਾਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮਿਨੇਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਕੁਝ ਘੋੜੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਵੀ ਜੋੜਦੀ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦਸੰਬਰ 1969 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਜਿੱਤਾਂ ਵੀ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 1972 ਵਿੱਚ ਰੇਸਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜੈਕਪਾਟ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 2,000 ਰੁਪਏ, 1,400 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ 3,000 ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਵੀ ਖਰੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਜੈਕਪਾਟ ਜਿੱਤਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਲਗਭਗ 2,500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਜੈਕਪਾਟ ਕੰਮਿਨੇਸ਼ਨ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ 8 ਨਵੰਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਕੰਮਿਨੇਸ਼ਨ, ਹਰ ਇੱਕ ਲਗਭਗ 2,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰੀਦੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਰੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਘਾਟਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਜਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਅਲੀਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਹੀ ਰਕਮਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਉਕਤ ਰਕਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ ਉਸ ਕੋਲ ਰੇਸ ਕੋਰਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਬਹੁਮਤ ਵਿੱਚ ਆਏ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਜੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅਸਲ 'ਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੌੜਾਂ 'ਚ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ:

(i) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦੌੜਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।

(ii) ਜੈਕਪਾਟ ਇੱਕ ਦਿਨ 'ਚ ਪੰਜ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਪੰਟਰ ਕਦੇ ਕਦੇ ਜੈਕਪਾਟ ਜਿੱਤਣ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਮੌਸਮਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਦਰਾਂ, ਮਦਰਾਸ, ਬੈਗਲੋਰ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ 'ਚ ਕਈ ਜੈਕਪਾਟ ਜਿੱਤੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬੇਤੁਕਾ ਅਤੇ ਅੰਕੜਾਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਫ੍ਰੀਕੁਏਂਸੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

(iii) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਚ ਦੋੜ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਕੋਈ ਖਿੱਚਤਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੈਕਪਾਟ ਕੰਬੀਨੇਸ਼ਨ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਵੱਡੀ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੁਪਏ 2,000 ਤੋਂ ਰੁਪਏ 3,000 ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਚ ਦਰਜ ਖਿੱਚਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੋੜ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਥਿਤ ਜਿੱਤਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

(iv) ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੂਲਧਨ ਖਾਤੇ 'ਚ ਦੋੜ ਜਿੱਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਥੇ ਖਰਚਿਆਂ ਅਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਡੈਬਿਟ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(v) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸਾਧਾਰਣ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 1972 ਤੋਂ ਰੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਘਾਟਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੇਸਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤਾਂ ਉੱਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪ੍ਰੈਲ 1, 1972 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਕਾਰਨ ਆਮਦਨ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮਦਨ ਉੱਤੇ ਕਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਰੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਝੂਠਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਜਿੱਤਾਂ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕੁਝ ਅਣਖੁਲ੍ਹੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਸੀ।

ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਣਾ ਬੇਤੁਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦੇ ਸਨ ਸੰਭਵਤ: ਬਿਨਾਂ ਹਿਸਾਬ ਵਾਲੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ।

ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ, ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜੈਕਪਾਟਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਜਿੱਤ ਲਈ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕਰਾਸਡ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੇਸਿੰਗ ਕਲੱਬਾਂ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਹਿਰਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਹਿਰਤਾ ਇੱਕ ਮੌਕੇ ਦੇ ਖੇਡ ਲਈ ਆਖਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾ ਕੇ ਪੰਜ ਨੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਊਂਟਰ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜੈਕਪਾਟ ਟਿਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਜੋ ਕਾਫੀ ਸਸਤੀਆਂ ਹਨ।

ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਤਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਟਿਕਟ ਸੀ ਜੋ ਰੇਸ ਕਲੱਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰਾਸਡ ਚੈੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਤਟਸਥ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਟਿਕਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਰੇਸ ਕਲੱਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ "ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਟਿਕਟ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੀ ਵਿਕਰੀ ਇੱਕ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਭਿਆਸ ਹੈ" ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਖਾਮੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਫਾਇਨਾਂਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ 1972 ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਅਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਾਟਰੀਆਂ, ਕ੍ਰਾਸਵਰਡ ਪਜ਼ਲਾਂ, ਰੇਸਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਜਿੱਤਾਂ ਉੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰ ਛੇਟ ਵਾਪਸ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟਿਕਟ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਟਿਕਟ ਦੀ ਖਰੀਦ ਬਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਗੁਪਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਬਾਰੇ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ।

ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁੰ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਰਾਏ, ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਹੀ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦੋੜ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਰਕਮ ਸੱਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਉਕਤ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਉਕਤ ਰਕਮਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਹਨ, ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇ.ਐਸ.ਡੀ.
ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate